

Ako sa správať k dáme

Ludovít Michalský

5. februára 2020 ✚ Spoločnosť ✚ Etiketa

V súčasnej dobe sme svedkami takého úpadku spoločenského správania, že akékoľvek hodnotenie pomaly stráca zmysel. Oblečenie, správanie a spoločenské ohľady dosiahli taký stupeň barbarizmu, že s údivom hľadáme na filmy spred roku 1960 a nechápavo krútime hlavou ako mohla európska civilizácia tak rýchlo a tak hlboko klesnúť. Aby sa nevytratili posledné zvyšky kultúry a galantnosti, musíme si obnoviť vedomosti aspoň o základných pravidlách správania k nežnému pohlaviu, aj keď, bohužiaľ, aj toto pohlavie už rezignovalo na svoju nežnosť a ženskosť. Pozn. red.

Zdroj: commons.wikimedia.org

Predstavovanie sa dáme

Pán sa pri predstavovaní dáme mierne ukloní, ak je to vhodné, bozká ruku a vlúdne sa pozrie na osobu, ktorej ho predstavili. Pohľad však nesmie byť pátravý alebo skúmový, ale mierny a priateľský. Hĺbka poklony je závislá od výšky spoločenského stupňa predstavenej osoby. Pri predstavovaní dáma podá ruku pánovi. Ak sa ruka nepobozká, mierne sa stisne a raz potrasie. Dlhé držanie a žmolenie ruky je netaktnosťou.

Dáme, ktorá je v spoločnosti pána, je nemožné sa predstaviť, pokiaľ sme sa nepredstavili jej sprievodcovi. Až potom sa môžeme predstaviť jej. Ak sú spolu dve dámy, je nutné sa predstaviť najprv dáme staršej a potom mladšej. Pri predstavovaní sa sa má meno vysloviť jasne a zrozumiteľne, nie tak ako sa to obyčajne deje, že sa niečo, podobné menu, zamumle pod nos, z čoho si môže druhá osoba vybrať všetko možné, len nie meno toho, kto sa predstavuje.

Niekedy je zvykom pri predstavovaní sa podať druhej osobe navštívenku. Toto je však vhodné iba pri obchodnom nadväzovaní známosti. Dámy, vyjmúc prípady, keď je to okolnosťami nevyhnutné, si nikdy nedávajú a nevymieňajú navštívenky s páňmi. V úrade je vždy povinnosťou pána, aby sa predstavil, aj keby vítal neznámu dámu.

Bozkanie ruky

Bozkom sa vyjadruje najvyšší stupeň zdvorilosti pána voči dáme. Nepobozkať dáme ruku tam, kde je to vžitou zvyklosťou, sa pokladá za neslušnosť a nevychovanosť vysokého stupňa.

Pri pobozkaní ruky sa pán mierne skloní k podanej ruke, ktorú vezme ľahko do ruky za prsty, trochu ju pozdvihne a zovretými perami sa dotkne podanej ruky dámy. Po bozku pomaly a voľne ruku púšťa, narovná sa a vlúdne sa na dámu pozrie. Bozk nesmie byť hlučný a tiež nesmie trvať viac ako sekundu. Len pri dôvernom priateľstve sa pripúšťa dvihnúť ruku dámy k perám tak, aby pán mohol pri bozku hľadiť dáme do očí. Dáma drží ruku pri bozkaní ruky celkom voľne a ponecháva ruku v ruke pána bez napätia alebo kľčovitého držania ruky. Pri bozku ruky je stisk ruky obojstranne nemiestny. Zvýšená úcta bola bozkom dostatočne vyjadrená obojstranne!

Dáme sa ruka bozkáva pri predstavovaní, pozdrave, pri rozlúčke, pri blahoželaní i pri prejavovaní sústrasti, pri poďakovaní po tanci a pri odovzdaní daru. Dáma nemusí pripustiť bozk ruky, ale vtedy musí byť dôslednou a nesmie dovoliť v spoločnosti inej osobe, aby jej bozkala ruku.

Ak daktorý pán v spoločnosti niektorej dáme bozkal ruku, je povinný bozkať ruku i ostatným prítomným dámam.

V spoločnosti a na ulici

Dáme a osobe vyššie postavenej, ak nemá voľnú stoličku alebo sedadlo vo verejnej miestnosti, v autobuse, vo vlaku a v električke, vždy ponúkame svoje miesto. Matke s dieťaťom vždy musíme dať prednosť i pred známou dámou.

Ak stretneme známu dámu alebo osobnosť nad nami postavenú, obťaženu balíkmi, pomáhame ich odniesť. Pomáhame pri obliekaní a vyzliekaní zvrchníka, zimníka a otvárame pred nimi dvere.

V pravidle, že dámam sa dáva vo všetkom prednosť, sú aj určité výnimky. Ak máme obavu, že by dáma mohla naraziť na neočakávané a neprijemné prekážky, vtedy má ísť pán napred. Pri vystupovaní po schodoch v dome ide pán vpredu, pri zostupovaní však ide vpredu dáma, pán ju nasleduje, ale ak je dostatok miesta, jeho miesto je po jej boku, vždy na opačnej strane zábradlia, aby mohla mať v ňom oporu.

Stáva sa, že pánom sprevádzaná dáma si chce s niekým pohovoriť zopár slov. Vtedy sa dáma ospravedlní a je povinnosťou pána, aby ostal niekoľko krokov v úzadí, aby nepočul rozhovor. I keby bol sprievodca dámy vyslovene vyzvaný, aby zostal, má ostať aspoň krok vzadu.

Ak pán odprevádza dámu, nemá oslovovať ľudí, ktorých dáma nepozná. Za nijakých okolností však nesmie pán dámu nechať stáť samotnú. Osloviť na ulici neznámu dámu je urážka.

Pán ide s dámou vždy po jej ľavej strane. Výnimkou je, ak je pravá strana pre dámu nebezpečná. Dáma v sprievode dvoch pánov ide v prostriedku. Vyššie postavený alebo starší pán ide po jej pravej strane. Pán v sprievode dvoch dám ide po ľavej strane, staršia dáma ide v prostriedku, mladšia na strane pravej.

Zdroj: commons.wikimedia.org

Stolovanie

Páni prisunú dāmam stoličku pri posadení a sadnú si až vtedy, keď už dámy sedia. Páni sú povinní starať sa o svoje dámy pri obsluhu vína, ktoré býva už vopred na stoloch pripravené vo vkusných fľašiach a karafách. Pán sa má dámy opýtať aké víno by si priala, či červené alebo biele a podľa toho jej naliať. Prv, než by sa dáme nalialo do pohára, pán trochu odleje do svojho pohára. Ak pán obslúži vínom svoju dámu a spozoruje, že susedná dáma má pohár prázdny, poslúži aj jej.

Pán je povinný sa voči zverenej dáme chovať zdvorilo a pozorne. Zábava, ktorá sa začala už v prijímačej izbe, má nenútene pokračovať i pri slávnostnom stole.

Rozprávať v spoločnosti dām o obchode a o všetkých plánoch, ktoré nezaujímajú ani dámy, ani širšiu spoločnosť, naskrze nie je vhodné. Práve tak sa nemá rozprávať o politike, o sociálnych a komunálnych otázkach, pokiaľ samotné dámy o to neprejavia záujem. Rozprávať v spoločnosti slečien a paní necudne podfarbené, dvojzmyselné a tobôž nemravné anekdoty a pod., je vysokým stupňom neúcty a známkou duševnej skazenosti.

V reštaurácii a kaviarni

Ak ide pán s dámu do reštaurácie alebo kaviarne, vždy ide pán vopred, a to aj dverami, ktoré vedú priamo do miestnosti. Toto pravidlo sa musí zachovávať z dvoch dôvodov:

- a) tým, že pán ide vopred, odvracia pozornosť prítomných od dámy
- b) snaží sa spriechodniť cestu dáme a vyhľadať vhodný stôl.

Podobne si má pán počínať pri odchode z verejnej miestnosti, ale pri dverách ustúpi, otvorí dvere a dá prednosť dáme.

Ak sprevádza pán dámu do reštaurácie, musí pomôcť dáme odložiť plášť a pod. Pán nikdy nesmie dopustiť, aby túto pozornosť vykonal za neho čašník. Pán najprv pomôže dáme a až potom odloží svoj odev. Tiež pri obliekaní pán pomôže najprv dáme.

Zdroj: commons.wikimedia.org

Za značnú netaktnosť treba pokladať počínanie pána, ktorý si prisadne k dáme sediacej osamote a neznámej, ak je pri ostatných stoloch dostatok miesta.

Ak si pán s dámou sadne za neobsadený stôl, pán si sadne dáme po ľavej strane a to tak, aby bol medzi nimi roh stola, alebo sa posadí naproti. Keď si dáma už sadla, pán jej podá jedálny lístok, aby si vybrala jedlo a sám vybrané jedlá objednáva.

Po spoločnej zábave sú páni povinní postarať sa o to, aby sa dámy bez úhony dostali domov. Odprevadíme ich až po bránu alebo po dvere a čakáme dovtedy, kým sa za nimi dvere nezatvoria.

Všeobecné zlaté pravidlá

Ak sa dáma zverila vedeniu alebo sprievodu muža, ten je povinný starať sa o ňu a pomáhať jej vo všetkom, kde si sama pomôcť nemôže. Ak prejaví nejaké želanie, pokiaľ je to v rozumných medziach, snažíme sa ho bez otáľania splniť.

Pred dámami sa nikdy nerozpráva o ženskej nelogickosti, o ženských chybách, fyziologických nevýhodách a nedostatkoch.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/ako-sa-chovat-k-dame/>